

Funn ved tilsyn med legemiddelbehandling i sjukeheimar 2008–2010

Sårbare pasientar – utrygg tilrettelegging

HELSETILSYNET
tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenester

Bakgrunn

- Helsetilsynet har funne store manglar ved rutinar for legemiddelgjennomgang av pasientar på sjukeheim.
- Ein tredjedel av sjukeheimspasientane nyttar minst eit uhensiktsmessig legemiddel.
- Furuhaugane Omsorgssenter ynskjer å kvalitetssikre legemiddelbruken.
- Mars 2012: 40 % av legemiddel som hadde klar indikasjon på kvifor legemiddelet vart nytta.

”Sikker legemiddelbehandling i sykehjem”

- En av 11 fokusområder i Pasientsikkerhetskampanjen
- Pilot i Vestfold 2011.
- Nasjonal nettverkssamling i 2012. Deltakar fra Sogn og Fjordane: Furuhaugane Omsorgssenter, Flora Kommune.
- Lokal nettverkssamling i Sogn og Fjordane: startar høsten 2013.

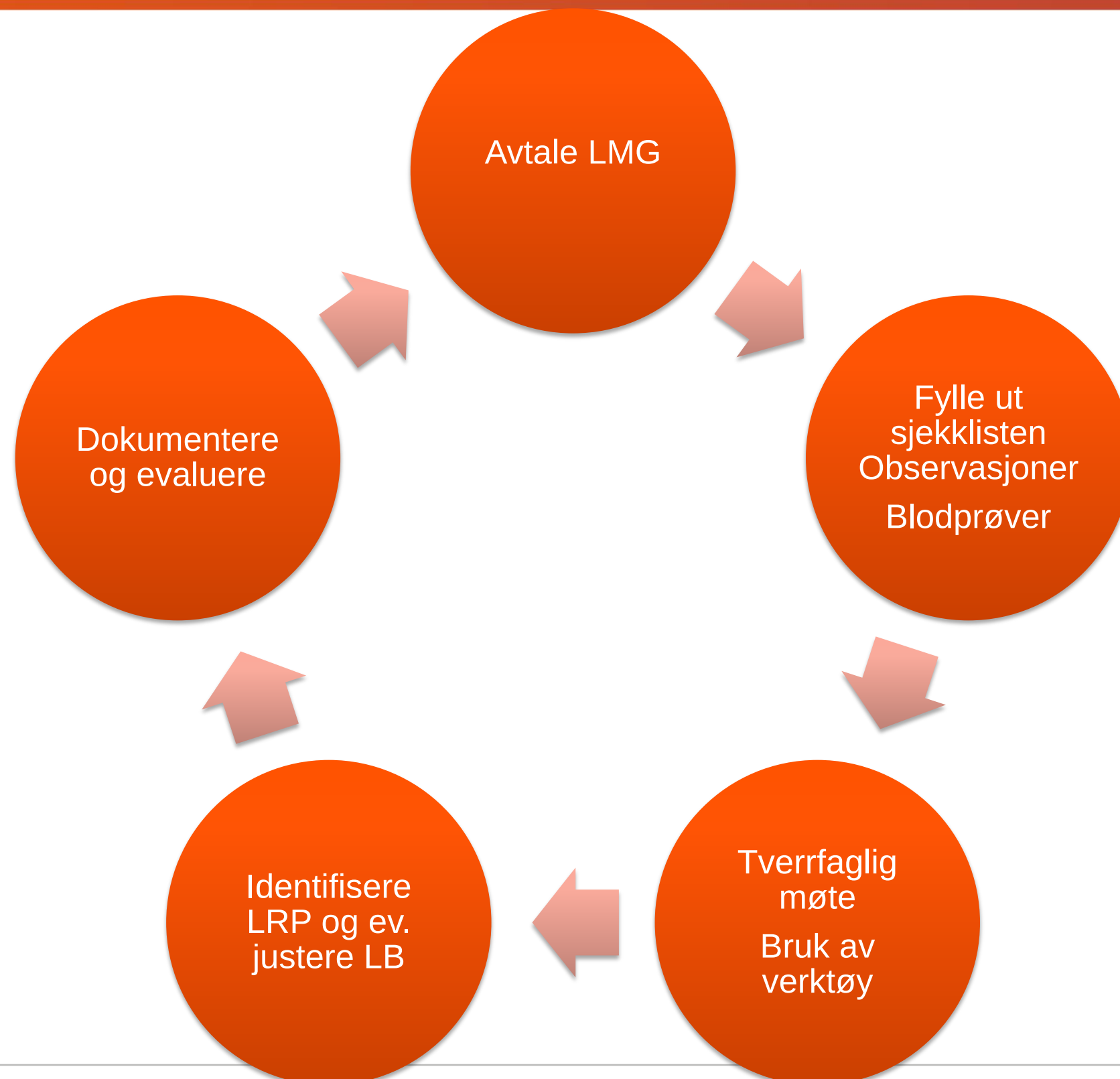
Legemiddelgjennomgang (LMG):

- Ein legemiddelgjennomgang er ein systematisk og planlagt metode der pasienten sine legemidler vert gjennomgått i tverrfaglege team som er sammensatt av ulike helsepersonellgrupper.

- Sjukeheimslege
- Sjukepleiar
- Avdelingsledere
- Primærgruppene til pasientane
- Helse- og omsorgssjef
- Prosjektkoordinator USHT

1. Tverrfaglige legemiddelgjennomgangar ved innkomst, halvårs- og årskontrollar, og etter sjukehusopphald samt der det er behov for ekstra oppfølging
2. Opprette registreringstype "legemiddelgjennomgang" i pasientjournal
3. Pleieplan med observasjonar og rapporter i henhold til oppfølging av forskrivning
4. Tverrfaglige undervisnings- og case-møter i avdelingene
5. Registrere tal LMG, antall legemidler, indikasjon oppført bak forskrivning og oppfølgingsplanar (Extranett)

Legemiddelgjennomgang i sykehjem - sjekkliste

Sjekklisten er et hjelpeark i pilotprosjektet, den brukes i forkant av legemiddelgjennomgang, oppbevares i medisinpermen, og arkiveres i pasientens papirjournal.

Funksjonsområde/ Utredning	Observasjon/vurderinger/ forordninger	Anmerkninger
Pasientens initialer	Legemiddelgjennomgang ved: Innkunst ☐ Halvårskontroll ☐ Årskontroll ☐	
Sirkulasjon/ respirasjon	Puls: ____/min BT: ____ mm/Hg Dyspnoe: Ingen ☐ Ved aktivitet ☐ I hvile ☐ Ødemer: Ingen ☐ Moderate ☐ Store ☐	
Eliminasjon	Vannlating: Permanent kateter ☐ RIK ☐ Annet ☐ Sparsom urin ☐ Hyppig urin ☐ Avføring: Diare ☐ Obstipasjon ☐	
Ernæring	Vekt: ____ kg KMI: ____ Kvalme ☐ Munntørhet ☐	
Fysisk funksjonsnivå Søvn	Går uten hjelpemiddel ☐ Går med støtte/ ganghjelpemiddel ☐ Rullestol ☐ Sengeliggende ☐ Falltendens ☐ Svimmelhet ☐ Trøtthet på dagtid ☐ Søvnvansker ☐ Uro/forvirring ☐	
Smerter	Smerter i ro ☐ Smerter i bevegelse/forflytning ☐	
Funksjonsnivå i forhold til inntak av legemidler.	Kan svelge tabletter ☐ Svelgvansker ☐ Tabletter må knuses ☐ Vil ikke ha/motsetter seg legemidler ☐	
Aktuelle lab. prøver i forkant av legemiddel- gjennomgang	Fastende blodsukker _____ HbA1C _____ Kreatinin _____ Serum Kalium _____ ALAT _____ ALP _____ og GT _____ TSH _____ Fritt T4 _____ Serum digitoxin _____ Annet medikamentspeil: s- _____	
Dato og signatur		

Kartlegging av:

- Sirkulasjon/respirasjon
- Eliminering
- Ernæring
- Fysisk funksjonsnivå /fallrisiko?
- Søvn
- Smerter
- Psykisk funksjon
- Kognitiv funksjon
- Funksjonsnivå i forhold til inntak av legemidler
- Aktuelle lab. prøver

Viktige observasjoner

Tilgjengelig opplysninger

- Samstemt legemiddelliste
- Journalopplysninger
- Data fra sjekklisten
- Lab.svar
- Pasientens preferanser

Gjennomgår samstemt legemiddelliste for faste og behovs legemidler med følgende spørsmål til hvert legemiddel:

- Er det indikasjon for legemiddelet?
- Er det behov for andre legemidler?
- Er doseringen passende?
- Er det observert uheldige eller risiko for bivirkninger?
- Er det legemidler pasienten ikke tåler? (oppdatere CAVE-listen).
- Er det uønskede interaksjoner?
- Er det ev. funksjonssvikt som gir grunnlag for endringer?
- Er det behov for å søke råd hos farmasøyt eller geriater?

Resultat LMG:

- hun bruker 6 medikamenter
- usikker nytte av Calcigran + at den er litt besværlig å ta - seponeres
- tvilsom indikasjon for Furix 20mg (ikke ødemer g ikke dyspne) - seponeres
- indikasjon for de øvrige 4 + Tramadol evt.
- ingen kjente interaksjoner i henhold til interaksjoner.no
- observeres med tanke på utvikling av ødemer og dyspne
- evalueres om 2 og 4 uker
- oppdaterer diagnoseliste.
- ny LMG ved halvårskontroll

Sykepleiejournal – utsnitt av pleieplan ,eks 1

I TRYGGE HENDER
Nasjonal pasientsikkerhetskampanje

- ☐ Rapport 08.03.12: Satt på nytt smertepreparat.
- ☒ **PRB 07.12.11: Slutter med Furix vann drivende medikament**
- ☒ ➡ Mål 07.12.11: Oppdage evt. ødemer og tungpusttendens.
 - ☐ ↻ Tiltak 07.12.11: Observere og dokumentere tungpust og ødemer.
 - ☐ 🔍 Rapport 07.12.11: Noe ødemer i bena da hun la seg for kvelden.
 - ☐ 🔍 Rapport 09.12.11: Ødematøs i ekstremitetene

www.pasientsikkerhetskampanjen.no

The screenshot shows a web browser window displaying the homepage of the 'I trygge hender' campaign. The browser's address bar shows 'www.pasientsikkerhetskampanjen.no'. The page has a red header with the campaign logo and a description: 'Den nasjonale pasientsikkerhetskampanjen I trygge hender gjennomføres i helsetjenesten i perioden 2011-2013.' Below the header is a navigation bar with tabs: 'I trygge hender', 'Helsepersonell', 'Ledere', 'Pasienter og pårørende', and 'Målinger'. A search bar is also present. The main content area is divided into two columns. The left column features a section titled 'I trygge hender' with a sub-header 'Pasientsikkerhetskampanjen har som mål å forbedre pasientsikkerheten i Norge. Les mer om kampanjen'. Below this are three links: 'Meld deg på kurs, samlinger og læringsnettverk', 'Måling av pasientsikkerhetskultur og pasientskade', and 'Forventninger og vedtak fra styringsgruppen'. The right column features a section titled 'FOR MÅLEANSVARLIG' with a logo for 'EXTRANET REGISTRERE MÅLINGER M.M.'. Below this is a section titled 'KAMPANJENYTT' with a photo of a man and a headline 'Pasientsikkerhet et lederansvar'. The text below the headline reads: 'Ledere er avgjørende i arbeidet med å sikre god pasientsikkerhet, og forankring i ledelse er et viktig s... (27.05.2013)'.

I TRYGGE HENDER 24/7
Nasjonal pasientsikkerhetskampanje

Den nasjonale pasientsikkerhetskampanjen I trygge hender gjennomføres i helsetjenesten i perioden 2011-2013.

I trygge hender
Pasientsikkerhetskampanjen har som mål å forbedre pasientsikkerheten i Norge. Les mer om kampanjen

Meld deg på kurs, samlinger og læringsnettverk
Måling av pasientsikkerhetskultur og pasientskade
Forventninger og vedtak fra styringsgruppen

Innsatsområder

Trygg kirurgi
Behandling av hjerneslag

FOR MÅLEANSVARLIG

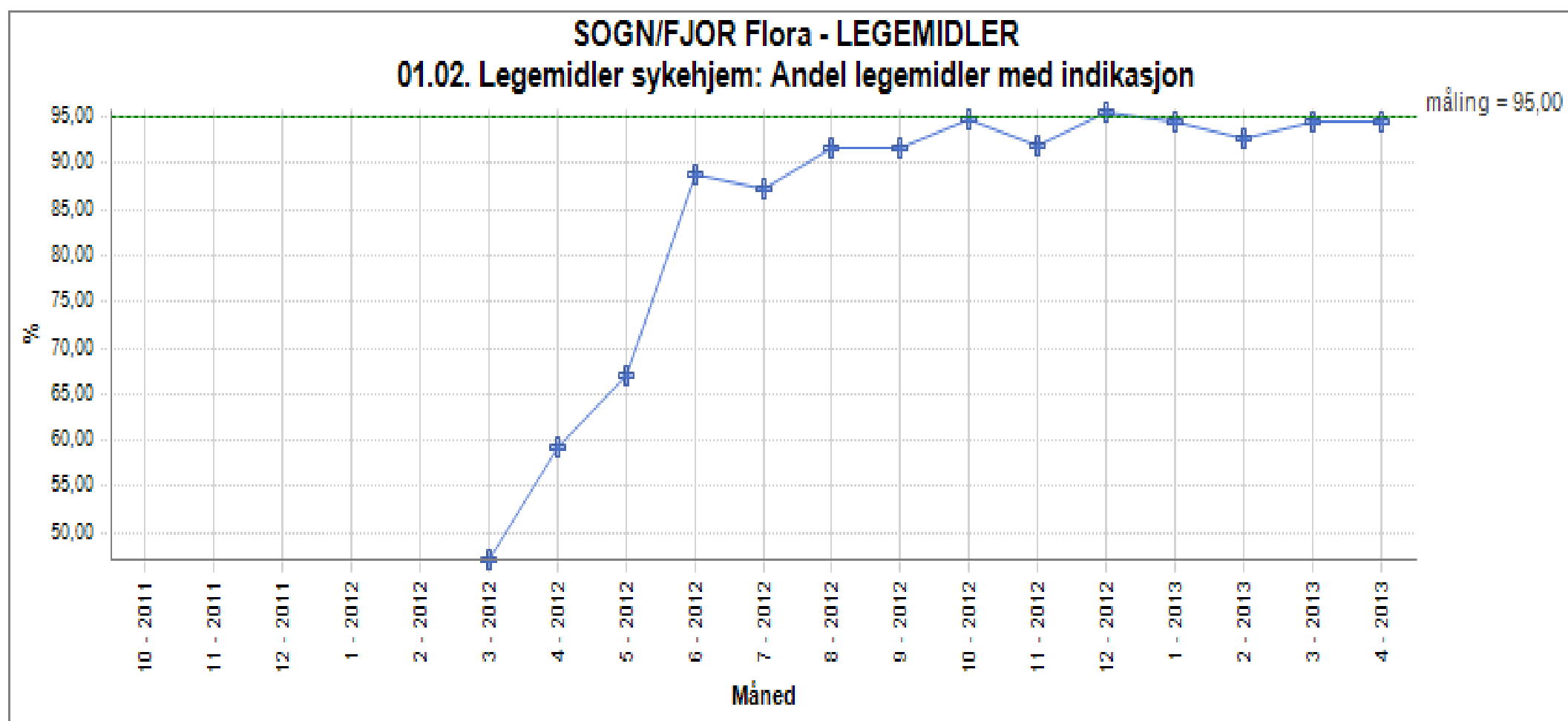
EXTRANET
REGISTRERE MÅLINGER M.M.

KAMPANJENYTT

Pasientsikkerhet et lederansvar
Ledere er avgjørende i arbeidet med å sikre god pasientsikkerhet, og forankring i ledelse er et viktig s... (27.05.2013)

Kode	Type måling
1.01	Andel langtidspasienter som har hatt LMG siste halvår
1.02	Andel legemidler med indikasjon
1.03	Andel pasienter med plan for oppfølging av legemiddelbehandlingen
1.04	Gj.snittlig antall faste legemidler med ATC-kode
1.05	Gj.snittlig antall preparater uten ATC-kode
1.06	Gj.snittlig antall behovslegemidler

- Tal legemidler med indikasjon hos langtidspasientar har auka frå ca 40 % til omlag 95 % (april 2013).

Synergieffekter

- Meir fokus på interaksjonar, legemiddelstyrke og kvifor pasienten står på legemiddelet
- Legemiddellista vert nytta meir effektivt
- Auka kunnskap og synleggjering av riktig bruk av legemiddel til eldre
- Betre dokumentasjon og oppfølging av legemiddelbruk, både av lege og sjukepleiar
- Auka fokus på pasienten sin diagnose/sjukdom
- Betre tverrfaglig samarbeid
- Tettare dialog med pasientar og pårørande om legemiddel

Relasjon til forebyggende heimebesøk?

- Eldre responderer annerledes på medikamenter
- Økt pH i magesaft: endret absorpsjon av medikamentet
- Redusert albuminnivå: Forsterker effekten av legemidler som bindes til albumin
- Nedsatt nyrefunksjon: Utskilling av legemidler reduseres.
- Økt fallfare
- Munntørrhet: Vanskelig å svelge tabletter
- Redusert peristaltikk i tykktarm: Obstipasjon – legemidler forsterker effekten.
- Lavere kroppsvekt: Endring i dose
- Bivirkninger eller en tilleggslidelse? Feilbehandling
- Naturlegemidler
- Interaksjoner

Relasjon forts.

- «Riktig legemiddelbruk i heimetenestene»
- Førde kommune er pilot i Sogn og Fjordane.
- Videre spredning i 2014/2015
- Furuhaugane Omsorgssenter – korttidsavdeling
- Gjennomfører LMG knyttet til indikasjoner på korttidspasientene
- Ser effekt av dette allerede når pasientene kommer tilbake til OSS.
- Pleieplaner tilknyttet LMG følger pasienten i heimetjenesten.

- Bruk av LMG gir helt klart en bedre pasientsikkerhet
- LMG for langtidspasienter skal det være prosedyre for i Kvalitetssystemet
- Deler av denne arbeidsmetoden vil også brukes til korttidspasienter – metoden må utvikles i samråd med fastleger og hjemmetjenestene
- Det anbefales at en del av farmasøytressursene i kommunene brukes til LMG i sykehjem

Resultater 1 år etter oppstart – status i praksis?

Utviklingssenterets vertskommune: Flora

- Spredning fra 2 avdelinger på Furuhaugane Omsorgssenter til Flora Omsorgssenter

Utviklingssenterets målgruppe: Sogn og Fjordane

- Starter nettverksamlinger fra høsten av.
- Innbydelser sendes ut i løpet av juni måned

Læringsnettverk

I TRYGGE HENDER
Nasjonal pasientsikkerhetskampanje

Takk for meg!

I TRYGGE HENDER

Nasjonal pasientsikkerhetskampanje

